

Nasjonale Minoriteter i Norge

Att: Birger Nesholen

E-post: fsk338@gmail.com

Kirkenær 5. oktober 2021

Norsk kulturråd

Innspill til utkast til Norges andre periodiske rapport om immateriell kulturarv

Nasjonale Minoriteter i Norge ser det positive i at de nasjonale minoritetene gis god oppmerksomhet gjennom hele utkastet til rapportering.

Nasjonale Minoriteter i Norge vil påpekte spesielt tre forhold av mer grunnleggende betydning som er sentrale for de nasjonale minoritetenes muligheter for å følge opp utviklingen, etter hvert som forvaltning og samfunnet som helhet i større grad tar inn de nasjonale minoritetene i samfunnstenkningen på alle områder.

Det ene er etterlevelse av Rammekonvensjonen om beskyttelse av nasjonale minoriteter. I dette ligger bl.a. behovet for at det er felles forståelse mellom Europarådet og norsk forvaltning for hvordan sentrale artikler i rammekonvensjonen skal tolkes og forstås i den praktiske politikken. Dette er sentralt også for minoritetenes immaterielle kulturarv. I denne sammenheng peker vi spesielt på artiklene 5.1 og 15. Minoritetene har bl.a. erfaring for at det mangler felles forståelse for hvordan *effektiv deltakelse* skal tolkes, og hva dette innebærer i praktisk behandling av minoritetene og deres saker. Dette er også påpekt i tilbakemelding fra Europarådet til Norges rapportering til Rammekonvensjonen, og det omhandles også i rapporten fra Telemarksforskning.

Et annet sentralt element er økonomi. Økonomi er avgjørende for de nasjonale minoritetenes organisasjoner for å kunne arbeide kontinuerlig med sin historie og kulturarv, og for å kunne ha økonomisk grunnlag for å følge opp de muligheter som konvensjonene gir. Men ikke minst også for å kunne følge opp de forventninger som samfunn og forvaltning har til minoritetenes deltakelse og bidrag gjennom møter, seminarer, konferanser, høringer, utredninger, informasjon, kvalitetssikring og forventninger om innspill i ulike sammenhenger. Forventningene til minoritetenes innsatser i dette har økt betydelig i takt med samfunnets forståelse for at de nasjonale minoritetene skal inn i den helhetlige tenkningen i større bredde av forvaltning, etater, direktorat, institusjoner, NGO'er og samfunnets politikk. Slik situasjonen er nå, oppleves det iblant som en forventning at de nasjonale minoritetene skal stille opp ideelt i mye av dette – fordi de er nasjonal minoritet.

Et tredje sentralt tema er eierforholdet til de nasjonale minoritetenes kulturarv, både historisk og i nåtid. Dette er satt på dagsorden og brakt opp på høyt politisk plan innen det samiske, jfr. utkastets 24.2 side 115. Dette gjelder like relevant for de nasjonale minoritetene. Med de konvensjoner som gjelder for Norges politikk overfor nasjonale minoriteter, er det behov for å klargjøre forholdet mellom hvem som er etisk eier av minoritetenes kulturarv, og storsamfunnets ambisjon og engasjement i forvaltning av minoritetenes kulturarv. Dette henger nært sammen med spørsmålet om forståelse av Rammekonvensjonens artikkel 5.1 og 15 i den praktiske politikken.

Med vennlig hilsen

Birger Nesholen
Styreleder.